

Version 1.00

Projekt 7601

Upprättad 2023-06-22

Reviderad

Korrektur 2023-06-23

Naturvärdesinventering inför exploatering Stensta, Kristinehamns kommun.

1 Sammanfattning

En naturvärdesinventering enligt SS 199000:2014 har genomförts inför detaljplanering på Stensta, Kristinehamns kommun.

Området är beläget utmed E18 och området består av flera olika skiften i olika ålder. Området består av både lövvegetation och barrvegetation, även om tallskogen dominerar då stora delar utgörs av tallskog på ett tunt jordlager på en höjdrygg.

I området finns förutom kalhyggen även en del äldre överståndare, varav några har passerat 170 år och bedöms hysa vissa naturvärden. Förutom hällmarken som bedöms ha naturvärde finns även en våtmark samt en bäck vilka klassas som naturvärdesobjekt. I området finns flera yngre röjda kalhyggen med rikligt lövuppslag.

Henric Ernstson

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	2
2	Bakgrund.....	4
3	Syftet med naturvärdesinventeringen.....	4
4	Avgränsning och metodik.....	4
4.1	Nivå och detaljeringsgrad.....	4
4.2	Naturvårdsarter	4
5	Karteringsunderlag.....	4
6	Allmän beskrivning av området	5
7	Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt.....	8
7.1	Naturvärdesobjekt a.....	10
7.2	Naturvärdesobjekt b.....	11
7.3	Naturvärdesobjekt V	12
7.4	Värdeelement Revlummer	13
8	Referenser:	13
8.1	Referenser internet:.....	13
	Bilaga A	14
	Bilaga B	15
	Bilaga C	17

2 Bakgrund

En naturvärdesinventering har genomförts inför upprättandet av en detaljplan vid Stensta, Kristinehamns kommun.

3 Syftet med naturvärdesinventeringen

Syftet med inventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. I rapporten beskrivs det aktuella objektet även om delar av det inte bedöms nå naturvärdesklass.

4 Avgränsning och metodik

Metodiken som har använts följer SS 199000:2014. Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för den biologiska mångfalden. En naturvärdesinventering ska enligt standarden resultera i avgränsade bedömda områden av positiv betydelse för den biologiska mångfalden.

En naturvärdesinventering omfattar endast naturvärdenas betydelse för den biologiska mångfalden, inte andra tjänster så som geologi, kulturmiljö och upplevelser eller ekosystemtjänster så som vattenrening, fotosyntes, osv. Att bedöma dessa aspekter kräver andra bedömningsgrunder. En NVI omfattar endast en liten andel av landskapet och är inte någon landskapsekologisk analys som kan göras betydligt mer omfattande och detaljerad. En NVI omfattar varken konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde och ger inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential.

Med naturvårdsobjekt menas här ett geografiskt avgränsat område med naturvärde som utgörs av en dominerande naturtyp och som tilldelas en gemensam naturvärdesklass.

4.1 Nivå och detaljeringsgrad

Inventeringen har genomförts genom att studera tillgängligt material och äldre inventeringar, samt genom två fältbesök, den 28:e april och den 19:e juni 2023. Inventeringen har skett i fält, nivå detaljerad med tillägg för naturvärdesklass 4. Värdeelement som har identifierats i fält är bland annat värdefulla träd i form av grova träd eller träd med särskilt naturvärde (så som grova aspar, äldre talar, grova sälgar osv.) och skyddade kärlväxter eller andra hotade arter.

4.2 Naturvårdsarter

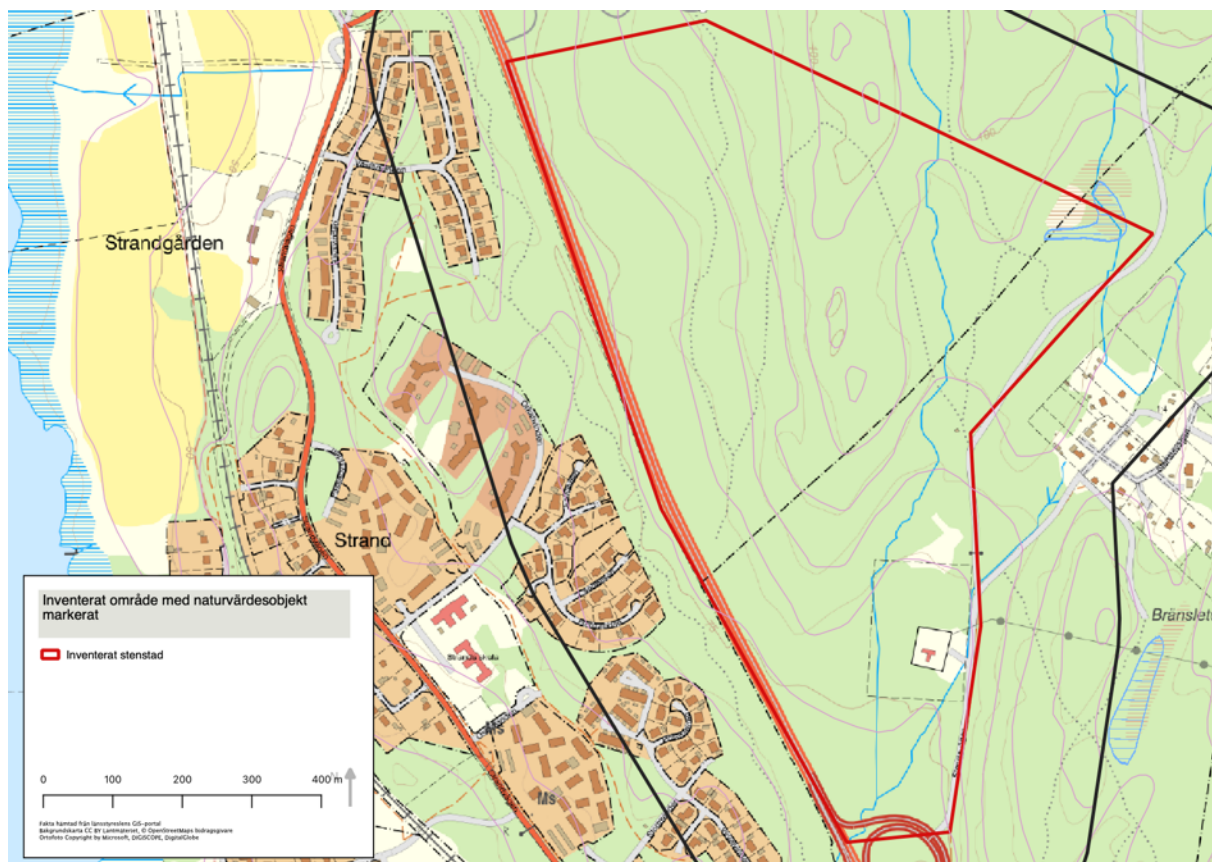
Naturvårdsarter är arter som indikerar att ett område kan ha naturvärde, eller som i sig själva är av särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Med naturvårdsarter avses i fallet skyddade och/eller rödlistade arter samt typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Det är endast de naturvårdsarter som bedöms vara relevanta som ska användas vid en naturvärdesbedömning, till exempel ska signalarter endast beaktas i den geografiska zon och den livsmiljö där de indikerar att det finns ett naturvärde. Vid fynd av naturvårdsarter ska fyndet stå i relation till vad som kan förväntas i det enskilda fallet.

5 Karteringsunderlag

Vid förstudien inför inventeringen har befintligt karteringsunderlag enligt Bilaga A kontrollerats. Utdrag från Artdatabanken av offentliga data respektive skyddade data har gjorts i maj 2023.

6 Allmän beskrivning av området

Figur 1 Karta som visar området som har inventerats.

Området ligger beläget utmed E18 och en väg mot en kommunal tipp norr om området. I området finns flera olika skiften, allt från nyligen slutavverkat till gallrad hållmarkstallskog på höjderna. I området finns inte mycket grövre sammanhängande skog kvar, det finns dock vissa partier där äldre överståndare och träd har lämnats. I området finns flera nyligen röjda områden med både gran och björk, annars dominerar tall i stora delar av området. I skogen finns en äldre stenmur som genomkorsar större delen av området i öst- till västlig riktning.

Östra delarna av området, utmed infartsvägen till tippet, består av tät ungskog som i partier är gallrad nyligen. Detta övergår längre västerut i gles gallrad yngre tallskog med fältskikt av blåbärsris *Vaccinium myrtillus*, ljung *Calluna vulgaris*, rödsvingel *Festuca rubra* och kruståtel *Avenella flexuosa*. Längst i nordost finns en myrmark med vitmossa *Spagnum sp.*, skvattram *Rhododendron tomentosum* och tuvull *Riophorum vaginatum*. Väster om åsen, ned mot E18 finns mer inslag av både löv och tall, i området finns tydliga spår av tidigare skogsbruk och markskiktet är dominerat av ljung och mycket blåbärsris. Vid inventeringen noterades ett antal fåglar, tre av dessa, grönsångare *Phylloscopus sibilatrix* (NT), spillkråka *Dryocopus martius* (NT) och grönfink *Chloris chloris* (EN) är rödlistade enligt Artdatabanken Bilaga C.

Figur 2 Foto från "grövre" tallvegetation ut mot kalhygge. I denna skog finns en äldre stenmur.

Figur 3 Foto av blåmossa Leucobryum glaucum som noterades i området.

Figur 4 Foto av gles gallrad tallskog upp mot höjdryggen i området.

Figur 5 Foto av gles gallrad tallskog upp mot höjdryggen i området.

Figur 6 Tätt ung vegetation i området.

Figur 7 Tätt gallrad vegetation.

Figur 8 Kalhygge i västra delarna av området.

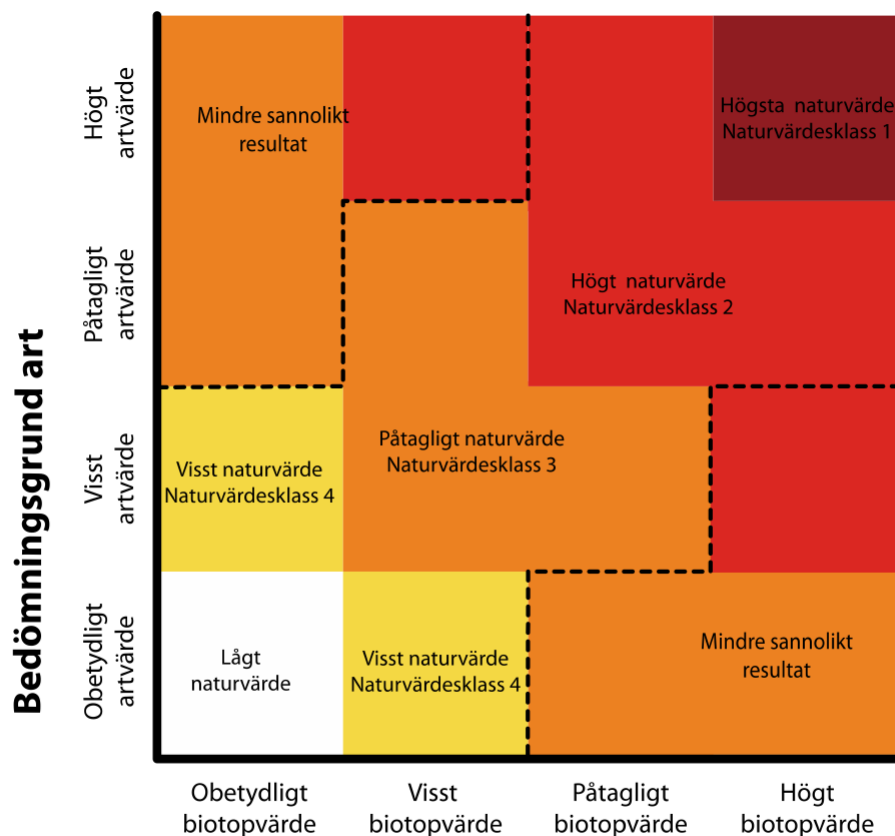

Figur 9 Västra delarna av området som har röjts vid avverkningen.

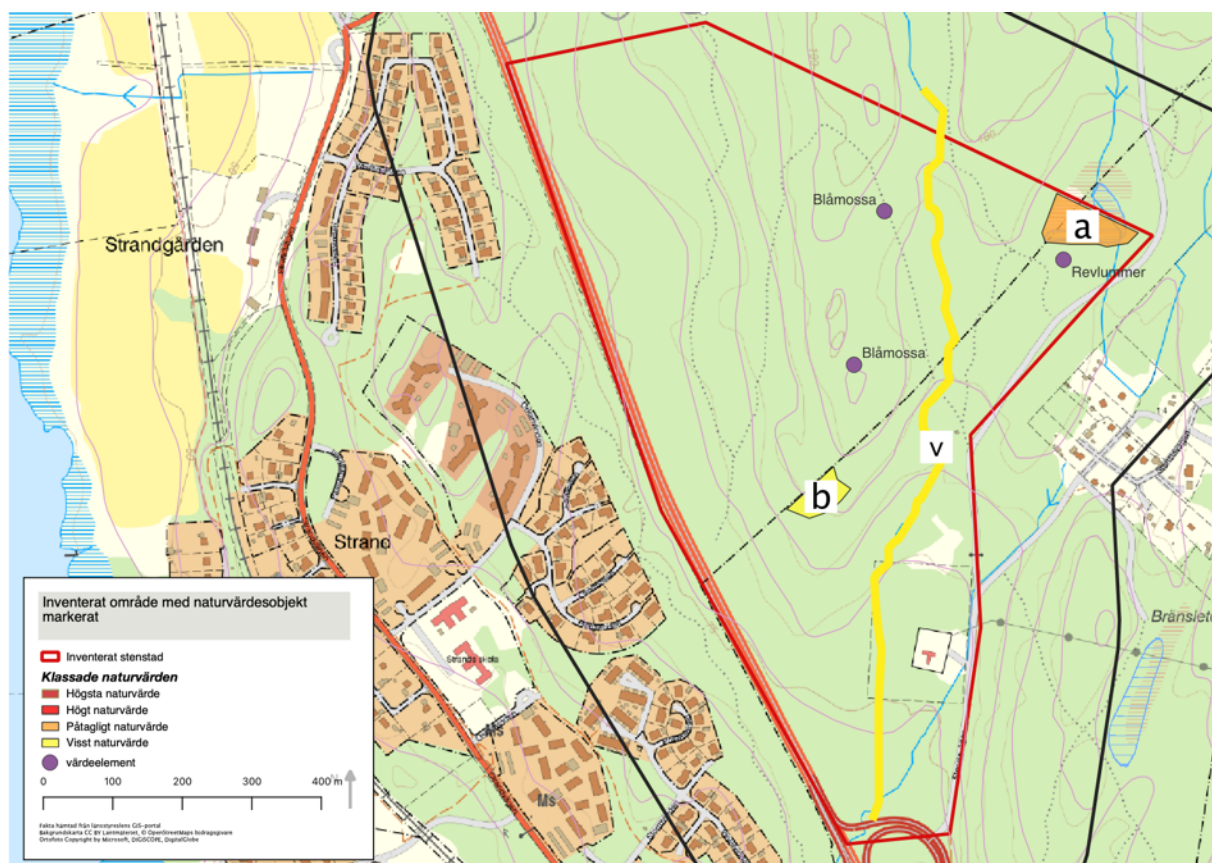
7 Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt identifieras enligt SS199000:2014. Ett naturvärdesobjekt ska vara så enhetligt att det kan tilldelas en gemensam naturvärdesklass. Naturvärdesklassen är en sammanvägning mellan arter och livsmiljöer. Förutom naturvärdesobjekt skall även landskapsobjekt som är viktiga för den biologiska mångfalden identifieras och beskrivas. Nedan visas en principbild för indelning i naturvärdesklasser från SS 199000:2014, där en sammanvägning av arter och livsmiljöer leder till en viss naturvärdesklass.

Bedömningsgrund biotop

Figur 10 Principbild från SS 199000:2014 för att beskriva hur förekomst av arter respektive livsmiljöer (biotoper) leder till en bedömd naturvärdesklass.

Figur 11 Karta över området med naturvärden markerade.

7.1 Naturvärdesobjekt a

Värdering:

Värde: *Påtagligt naturvärde, Naturvärdeklass 3*

Karaktär och motivering:

Våtmark med viss vegetation.

Bedömning:

Alla våtmarker är viktiga att spara, i området finns en våtsänka med karaktäristiska arter.

Figur 12 Foto av våtmarken i juni.

Figur 13 Foto av våtmarken i april.

7.2 Naturvärdesobjekt b

Värdering:

Värde: *Visst naturvärde, Naturvärdeklass 4*

Karaktär och motivering:

Hällmarkstallskog med äldre träd

Bedömning:

I området finns tallar som är drygt 170 år vilkas toppar börjar breda ut sig. I området finns typisk hällmarksvegetation. Några indikatorarter är inte noterade, men de fåtaliga tallarna och deras höga ålder motiverar klassningen..

Figur 14 Foto från hällmarken.

Figur 15 Foto på trädkrona på tall som är över 170 år.

Figur 16 Foto på yngre vegetation i området.

Figur 17 Foto över ett av flera äldre träd i området.

7.3 Naturvärdesobjekt v

Värdering:

Värde: *Visst naturvärde, Naturvärdeklass 4*

Karaktär och motivering:

Delvis naturlig bäck

Bedömning:

I området rinner en bäck. Sträckvis är den naturlig och i delar ser den ut att vara uträtad. Dock är bottensedimentet av grus och den är djupt nedskuren i landskapet. Naturvärdet består i öppet vatten. Ställvis är den torr, men det finns element i området som utgör viktiga naturvärden.

Figur 18 Foto av bäcken/diket i området.

Figur 19 Foto av bäcken i västra delen av området.

7.4 Värdeelement Revlummer

Värdering: *Revlummer* Lycopodium annotinum

Karaktär och motivering:

Revlummer är skyddad enligt Artskyddsförordningen.

Figur 20 *Revlummer* Lycopodium annotinum i området.

8 Referenser:

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken SLU, Uppsala

Påhlsson, L. ed. 1994. Vegetationstyper i Norden, Nordiska ministerrådet. TemaNord 1994:665

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning: Svensk Standard SS 199000:2014

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SIS199000: Teknisk rapport
SIS-TR 1999001:2014

8.1 Referenser internet:

Artdatabanken, artportalen	http://www.artportalen.se/
Artdatabanken, artfakta	http://artfakta.artdatabanken.se
Geodataportalen	https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/

Bilaga A

Databaser som har kontrollerats:

Följande databaser ska kontrolleras vid inventering

- Artportalen
- Artportalen – begär uttag av skyddade data 200 meter eller 500 meter buffert beroende på bedömd relevans
- VISS
- Lokalt naturvårdsprogram
- Värdeatrakter

WMS-tjänst dvs. kartsikten är inte lokala utan uppdateras på ansvarig myndighet

- Skogsstyrelsens med
 - nyckelbiotoper,
 - naturvärden och
 - sumpskogar
 - Biotopskydd
 - Storbrukets nyckelbiotoper
- Riksintressen
 - 4 kap Miljöbalken
 - Friluftsliv
 - Naturvård
 - Riksintresse kulturmiljö (Riksantikvarieämbetet) (ej aktuell vid NVI)
 - 3 kap Miljöbalken
 - Riksintresse yrkesfiske
 - Naturvård
 - Friluftsliv (ej aktuell vid NVI)
 - Natura 2000 enligt
 - Habitatdirektivet
 - Fågelskyddsdirektivet

Följande skikt är lokala och måste laddas ned.

- Våtmarksinventeringen
- Musslor
- Ängs- och betesmark (Jordbruksverket)
- Ängs och hagmarker (Jordbruksverket)

Lastkajen - Trafikverket

Bilaga B

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån arter.

Värden för bedömningsgrund art	Naturvårdsarter	Rödlistade arter	Hotade arter	Artrikedom
<i>Obetydligt artvärde</i>	Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.	Inga eller obetydliga förekomster av rödlistade arter.		Området är inte påtagligt artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Visst artvärde</i>	Enstaka naturvårdsarter förekommer. Åtminstone en naturvårdsart är god indikator på naturvärde eller har en livskraftig förekomst.	Enstaka rödlistade arter förekommer.		Området är artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Påtagligt artvärde</i>	Flera naturvårdsarter förekommer. Åtminstone några naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Enstaka rödlistade arter förekommer. Åtminstone en rödlistad art har en livskraftig förekomst.		Området är mycket artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
<i>Högt artvärde</i>	Ett stort antal naturvårdsarter förekommer. Flera naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Flera rödlistade arter förekommer. Åtminstone några rödlistade arter har livskraftiga förekomster.	Enstaka hotade arter förekommer.	

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån livsmiljö - biotop.

Värden för bedömningsgrund biotop	Biotopkvalitet	Sällsynthet och hot
<i>Obetydligt biotopvärde</i>	Biotopkvaliteter saknar eller är av negativ betydelse för den biologiska mångfalden.	
<i>Visst biotopvärde</i>	Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för den biologiska mångfalden finns närvarande men många av de biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller förekommer inte i tillräcklig kvalitet eller mängd.	Förekomst av biotop som är regionalt sällsynt.
<i>Påtagligt biotopvärde</i>	Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för den biologiska mångfalden finns närvarande men enstaka biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller hade kunnat förekomma i större omfattning eller vara av större betydelse för den biologiska mångfalden.	Förekomst av biotop som är nationellt eller internationellt sällsynt. Förekomst av Natura 2000-naturtyp.
<i>Högt biotopvärde</i>	De biotopkvaliteter med positiv betydelse för den biologiska mångfalden som kan förväntas förekomma i biotopen finns i stor omfattning och med uppenbart god kvalitet. Biotopkvaliteterna kan inte bli avsevärt bättre i den aktuella regionen.	Förekomst av biotop eller Natura 2000-naturtyp som är hotad i ett nationellt eller internationellt perspektiv.

Bilaga C

En nationell rödlista är en sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom ett lands gränser. Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier, som omfattar skattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån denna bedömning placeras arterna i olika kategorier.

(Artdatabanken 04 maj 2017)

	<i>Kategori</i>	<i>Definition</i>
EX	<i>Utdöd</i> Extinct	En art (eller annat taxon) är Utdöd när det är ställt utom rimligt tvivel att den sista individen dött. (globalt)
RE	<i>Nationellt utdöd</i> Regionally Extinct	En art är Nationellt utdöd när det är ställt utom rimligt tvivel att den sista individen som är potentiellt kapabel till reproduktion inom regionen (landet) har dött eller försvunnet från regionen, eller ifall det var en tidigare regelbunden besökare, den sista individen har dött eller försvunnit från regionen.
CR	<i>Akut hotad</i> Critically Endangered	En art är Akut hotad när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A-E för Akut hotad och att den därmed bedöms löpa extremt hög risk att dö ut i vilt tillstånd.
EN	<i>Starkt hotad</i> Endangered	En art är Starkt hotad när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A-E för Starkt hotad och att den därmed bedöms löpa mycket hög risk att dö ut i vilt tillstånd.
VU	<i>Sårbar</i> Vulnerable	En art är Sårbar när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A-E för Sårbar och att den därmed bedöms löpa hög risk att dö ut i vilt tillstånd.
NT	<i>Nära hotad</i> Near Threatened	En art förs till kategorin Nära hotad om den inte uppfyller något av kriterierna för vare sig Akut hotad, Starkt hotad eller Sårbar, men är nära att uppfylla kriterierna för någon av dessa kategorier nu eller i en nära framtid.
DD	<i>Kunskapsbrist</i> Data Deficient	En art förs till kategorin Kunskapsbrist när det inte finns tillräckliga kunskaper att utifrån dess utbredning och/eller populationsstatus göra vare sig en direkt eller indirekt bedömning av dess risk att dö ut.
NE	<i>Ej Bedömd</i> Not Evaluated	En art som inte har bedömts, ofta till följd av för lite kunskap, hamnar i kategorin Ej bedömd .
NA	<i>Ej Tillämplig</i> Not Applicable	Arter med oklar taxonomi, låg taxonomisk rang (t.ex. varietet och form), sådana som har etablerats i Sverige med människans hjälp efter år 1800, eller spontant invandrade arter efter år 1800 som inte har varit bofasta i tillräckligt många år eller generationer, hamnar i kategorin Ej tillämplig .